

2. DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2025/1366
Toplantı Tarihi/Sayısı : 07.08.2025/63
Karar Numarası : 2025/508
Başvuran : E.Ü.
Başvuran Vekili/ Vasisi : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Vekili/ Vasisi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın, engelli olmasına rağmen Kurum aile hekiminin kendisini muayene etmediği, olumsuz sözler sarf ettiği, işkenceye maruz kaldığı ve sağlık hizmeti alamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;
- %55 ve %83 engellilik oranlarının bulunduğunu,
 - Kurum aile hekiminin kendisini muayene etmediğini, sürekli olumsuz sözler sarf ettiğini, işkence uyguladığını, raporlarını iptal ettiğini, çölyak rahatsızlığı olmasına rağmen uygun diyet vermediğini,
 - İlaçlarını alamadığını, ileri tetkik ve tedavileri için poliklinik sevklerinin yapılmadığını,
 - Kurum hekiminden ve sağlık personelinin şikayetçi olduğunu, iddia etmiştir.
3. Muhatap Kavak S Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü yazılı cevabında özetle;
- Başvuranın 17/3/2025 tarihinde ilk muayenesinin yapıldığını,
 - Kurumda bulunduğu süre içerisinde 7 defa görevli aile hekimi tarafından muayene edildiğini,
 - İleri tetkik ve tedavisi için 3 defa nöroloji, 2 defa psikiyatri, 3 defa diş, 1 defa algoloji ve 1 defa da dahiliye polikliniğine sevk işlemi yapıldığını,
 - Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Diyetisyen Polikliniği raporuna istinaden çölyak diyet yemeğinin verildiğini,
 - Tüm sağlık hizmetlerinin özveriyle yerine getirildiğini, başvuranın ilaçlarının verilmemesi veya muayene ve tedavisinin yapılmaması gibi bir durumun söz konusu olmadığını, ilgili sevk ve tedavi evraklarının sunulduğunu,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

belirtmiştir.

4. Başvuran muhatap Kurumun yazılı görüşüne karşı cevabi dilekçe sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" başlıklı 17'nci maddesi şu şekildedir: "*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.*"

6.20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde: "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7.6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Karar türleri*" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Anayasa'nın "*Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması*" başlıklı 56'ıncı maddesi şöyledir: "*Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre*

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Sağlık hizmetlerinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesi için kanunla genel sağlık sigortası kurulabilir."

12. 13/10/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "*Hükümlünün muayene ve tedavi istekleri*" başlıklı 71'inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir: (1) *Hükümlü, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için muayene ve tedavi olanaklarından, tıbbî araçlardan yararlanma hakkına sahiptir. Bunun için hükümlü öncelikle kurum revirinde, mümkün olmaması hâlinde Devlet veya üniversite hastanelerinin mahkûm koşullarında tedavi ettirilir."*

13. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), mahpuslara yeterli tıbbi bakımın sağlanmamasının asgari eşiği aşan düzeyde kötü muamele oluşturabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Wenerski/Polonya*, B. No: 44369/02, K.T: 20.01.2009, para. 58). Mahkeme, tıbbi bakımın eksik veya yetersiz olduğunun belirlenmesi hususunda bilirkişi raporu gibi delillere yeteri kadar atıfta bulunulmasını aramaktadır (AİHM, *Krivolapov/Ukrayna*, B. No: 5406/07, 2/10/2018, para. 76).

14. Kişinin fiziksel refahı ve kişiye sunulacak tıbbi koruma devletin pozitif yükümlülüklerindendir. Mahpusların özgürlüğünden alıkonulmanın doğasından kaynaklanan zorlukların dışında zorluk ve sıkıntı yaşamaması, insan onuruna uygun bir şekilde sağlıklarının korunması ve gereken tedavi hizmetlerine tam ve zamanında erişebilmesi gerekmektedir (AİHM, *Kudla/Polonya*, B. No: 30210/96, 26/10/2000, para. 94).

15. Ceza infaz kurumunda tutulan mahpuslar bakımından Anayasanın 17'nci maddesi devlete, kişilerin insan onuru ile bağdaşır koşullarda tutulmalarını sağlama ve infazın yöntemi ile infaz sürecindeki davranışların mahpusları ceza infaz kurumunda kalma dolayısıyla zorunlu olarak ortaya çıkan sıkıntı ve üzüntü seviyesinden daha fazla bir ıstıraba maruz bırakmama pozitif yükümlülüğünü yüklemektedir (AYM, *Mete Dursun*, B. No: 2012/1195, 18/11/2015, para. 87).

16. Özgürlüğünden yoksun bırakılan kişilerin hasta olmaları durumunda devletin kontrolü altında tuttuğu bu kişilere gerekli tıbbi yardımı sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu yükümlülüğün hiç veya gerektiği gibi yerine getirilmemesi sonucunda kişinin yaşamı veya vücut bütünlüğü bakımından tehlike arz eden acil bir duruma, ağır veya uzun süreli acı çekmesine sebebiyet verilmiş olması, belirtilen sonuçlar ortaya çıkmamakla birlikte kişinin tıbbi yardımdan mahrum kalmış olması nedeniyle yaşadığı stres, huzursuzluk veya aşağılanma hissinin - olayın kendine has koşulları çerçevesinde- insan haysiyeti ile bağdaşmayan muamele düzeyine ulaşacak ciddiyette olması hâlinde Anayasa'nın 17'nci maddesinin üçüncü fıkrasının ihlal edildiği kabul edilebilir. Bu kapsamdaki değerlendirmede kişinin özgürlüğünden yoksun bırakılmasına bağlı dezavantajlı konumunun da dikkate alınması gerekir (AYM, *Hayati Kaytan*, B. No: 2014/19527, 16/11/2016, para. 44).

17. Başvuran özetle; %55 ve %83 engellilik oranlarının olduğunu, Kurum aile hekiminin kendisini muayene etmediğini, sürekli olumsuz sözler sarf ettiğini, işkence uyguladığını, raporlarını iptal ettiğini, çölyak

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

rahatsızlığı olmasına rağmen uygun diyet vermediğini, ilaçlarını alamadığını, ileri tetkik ve tedavileri için poliklinik sevklerinin yapılmadığını iddia etmiştir.

18. Muhatap Kurum, başvuranın 17/3/2025 tarihinde ilk muayenesinin yapıldığını, Kurumda bulunduğu süre içerisinde 7 defa görevli aile hekimi tarafından muayene edildiğini, ileri tetkik ve tedavisi için 3 defa nöroloji, 2 defa psikiyatri, 3 defa ağız ve diş sağlığı, 1 defa algoloji ve 1 defa da dahiliye polikliniğine sevk işleminin yapıldığını, Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesi Diyetisyen Polikliniği raporuna istinaden diyet yemeklerin verildiğini, tüm sağlık hizmetlerinin özveriyle yerine getirildiğini, başvuranın ilaçlarının verilmemesi veya muayene ve tedavisinin yapılmaması gibi bir durumun söz konusu olmadığını belirterek başvuru konusuyla ilgili tüm sevk ve tedavi evraklarını sunmuştur.

19. Muhatap Kurum tarafından sunulan evraklar incelendiğinde, başvuranın Kurum aile hekimi tarafından bir çok defa muayene edilerek reçete düzenlendiği, yine Samsun Devlet Hastanesi ve Samsun Eğitim ve Araştırma Hastanesine defalarca sevk edilerek, nöroloji, dahiliye, algoloji ve psikiyatri polikliniklerinde muayene ve tedavi işlemlerinin yapıldığı, ilaç tedavisi uygulandığı, kronik rahatsızlıklarıyla ilgili belirlenen ilaçların düzenli şekilde reçete edildiği, reçete edilen ilaçlara ilişkin olarak başvuranın ilaçları teslim aldığına dair el yazısıyla imzalı belgelerin bulunduğu, 24/4/2025 tarihinde çölyak rahatsızlığı için tetkik ve tedavi sürecinin başlatıldığı, başvuran tarafından ise zaman zaman sevk edildiği hastaneye gitmemek için dilekçe verildiği tespit edilmiştir.

20. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, konuya ilişkin içtihatlar ve sunulan belgeler çerçevesinde; başvuranın tedavisi için gerekli sevk işlemlerinin makul sürede yapılarak tedavisinin planlandığı, ilgili polikliniklere yönlendirildiği ve ilaçlarının temin edildiği, çölyak diyetinin uygulandığı, Kurum aile hekimince muayene, tedavi ve sevk hizmetlerinin yerine getirildiği, başvurana yönelik fiziki veya psikolojik şiddet uyguladığına dair soyut iddialar dışında somut bir delil bulunmadığı, bu aşamada sağlık hizmetine erişim bakımından muhatap kuruma izafe edilebilecek kasıtlı veya kusurlu herhangi bir eylemin söz konusu olmadığı, dolayısıyla kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

7/8/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Daire Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: